

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7CoE/67/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4314210679
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 08. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Sidónia Sládečková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4314210679.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sidónie Sládečkovej a členiek senátu JUDr. Eriky Madarászovej a JUDr. Lenky Halmešovej, v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného advokátskou kanceláriou Advocate s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 36 865 141, proti povinnej: J. M., nar. XX.XX.XXXX, M. XX, J., o vymozenie sumy 544,27 eura s prísl., o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Levice, č.k. 4Er/571/2014-23 zo dňa 06.júla 2017, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením exekúciu zastavil. O trovách konania rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto uznesenia. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 39 ods. 4, § 57 ods. 1, písm. m), § 58 ods. 1, § 243f ods. 1,3,4,5,6, § 243h ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len "Exekučný poriadok"), § 2 písm. a), § 3 ods. 2, § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 39, § 52 ods. 2,4, § 53 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, čl. 2 písm. b) smernice Rady 93/13/EHS, ako aj skutočnosťami zistenými z obsahu spisu na základe čoho dospel k záveru, že exekúciu je potrebné zastaviť.

2. Poukázal na to, že dňa 23.10.2014 vydal poverenie č. 5402 123938, ktorým poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie v prospech oprávneného. Súdny exekútor dňa 03.02.2016 postúpil súdu doplnenie návrhu na vykonanie exekúcie, ktoré bolo doručené súdnemu exekútorovi dňa 21.01.2016 v súlade s ust. § 243f ods. 1 zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti. Súd mal za preukázané, že oprávnený ako veriteľ uzavrel s povinnou ako dlžníkom dňa 12.02.2010 zmluvu o úvere. Svoj záväzkový vzťah zabezpečili zmenkou vystavenou povinnou ako dlžníkom dňa 12.02.2010. Dospel k záveru, že povinná ako dlžníka mala v čase uzavretia zmluvy o úvere a v čase vystavenia zmenky postavenie spotrebiteľa a že oprávnený ako veriteľ týmto konaním porušil ustanovenie § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných pôžičkách pre spotrebiteľov účinného v rozhodnom čase. Súd mal za preukázané, že povinnej bol poskytnutý úver vo výške 300,- eur z čoho 30 % je 90,- eur. Zmenka teda mohla byť vystavená len na sumu zodpovedajúcu zákonnému limitu, vystavená však bola na sumu 544,27 eura. Vzhľadom na uvedené súd zastal názor, že takáto zmenka je v priamom rozpore so zákonom a predstavuje absolútne neplatný právny úkon podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka. Súd preštudoval úverovú zmluvu a Všeobecné podmienky poskytnutia úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy. Dospel k záveru, že zmluva o úvere nemá obligatórne náležitosti uvedené v ust. § 4 ods. 2 písm. g), h), i), j) zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia predmetnej úverovej zmluvy, čo spôsobuje, že úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Súd mal za preukázané, že článok 13 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru umožňuje vystaviť povinnej zmenku, v ktorej nie je vyplnená zmenková suma a dátum začiatku úročenia zmenkovej sumy, pričom zmenkovú sumu vyplní veriteľ v rozsahu všetkých jeho peňažných nárokov voči dlžníkovi, ktoré podľa uváženia veriteľa vzniknú ku dňu vyplnenia zmenky. Súd mal preto na základe

uvedeného za totakéto zmluvné dojednanie o vyplnení zmenky za stavu, že ide o spotrebiteľský vzťah, nebolo individuálne dojednané a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov v neprospech spotrebiteľa, a preto ho súd vyhodnotil ako neprijateľné a tým aj neplatné podľa § 53 ods. 1 prvej vety Občianskeho zákonníka. Pokiaľ ide o dohodu o vyplňovacom práve zmenky, táto ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o dôsledkoch vystavenia zmenky spotrebiteľa. Z uzatvorenej dohody žiadne informácie o dôsledkoch vystavenia zmenky pre povinnú nevyplývajú. Oprávnený sa svojej zodpovednosti za uzatvorenie neprijateľnej zmluvnej podmienky nemôže zbaviť ani poukazom na princíp „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) uplatnením jeho dôsledkov v neprospech povinnej. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov realite praktického života, a teda aj zdravému rozumu odporuje požiadavka na podrobné znalosti právnych predpisov zo strany spotrebiteľa. Uviedol, že preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti mu nemôže byť na ujmu. Zároveň poukázal na rozsudku Krajského súdu Prešov sp. zn. 7Co/339/2014 zo dňa 26.02.2015 týkajúci sa danej problematiky.

3. Na základe uvedených skutočností mal súd prvej inštancie za preukázané, že zmenka, titulom ktorej žalobca uplatňuje žalovanú sumu je neplatná, nakoľko bola vystavená v rozpore s § 4 ods. 6 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1968 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov platného a účinného v čase vystavenia a vyplnenia zmenky. Ďalej mal súd za preukázané, že zmluva o úvere uzavretá medzi povinnou ako dlžníkom a oprávneným ako veriteľom nemá obligatórne náležitosti uvedené v ust. § 4 ods. 2 písm. g), h), i), j) zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy čo má za následok, že súd úver považoval za bezúročný a bez poplatkov. V neposlednom rade súd ustálil, že článok 13 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 prvej vety Občianskeho zákonníka, čo má v zmysle citovaného rozsudku Krajského súdu Prešov za následok nielen neplatnosť Dohody o vyplnení zmenky, ale aj neplatnosť samotnej zmenky. S poukazom na uvedené súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti napadnutého uznesenia.

4. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie oprávnený. Namietal, že dôvod na zastavenie exekúcie podľa ust. § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku nebol naplnený, pretože tento dôvod na zastavenie exekúcie sa vzťahuje iba na prípady, ak medzi oprávneným a povinným existuje spotrebiteľský záväzkovo-právny vzťah. Oprávnený mal za to, že záväzkovo-právny vzťah medzi ním a povinnou, ktorý vznikol na základe zmluvy o úvere spotrebiteľský charakter nemá, a to s prihliadnutím na skutočnosť, že povinná predmetnú zmluvu o úvere uzatvorila za účelom výkonu jej povolania. Poukázal na jeho dobrú vieru, s ktorou do právneho vzťahu s povinnou vstupoval. Zastal názor, že ak dodávateľ konal v dobrej viere, že druhá strana nie je spotrebiteľ, nemôže sa táto osoba dovolávať toho, že mala postavenie spotrebiteľa (ESD, C-464/01, vo veci Johann Gruber proti Bay Wa AG). Uviedol, že ako poskytovateľ úveru dodržal úroveň osobitnej schopnosti a starostlivosti zodpovedajúcej čestnej obchodnej praxi, či všeobecnej zásady dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti. Skonštatoval, že povinná v zmluve o úvere výslovne prehlásila a svoje vyhlásenie potvrdila osobitne svojim podpisom, že finančné prostriedky sú poskytnuté na účely výkonu povolania. Dospel k záveru, že súd prvej inštancie nedostatočným skutkovým zistením majúcim za následok zaujatie predčasného právneho záveru bola súdom prvej inštancie odňatá oprávnenému možnosť pred ním konať. Rozhodnutie súdu prvej inštancie považoval za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, čím došlo v konaní pred súdom prvej inštancie k takej vade konania, na ktorú odvolací súd v zmysle ust. § 380 ods. 2 CSP prihliada z úradnej povinnosti. Uviedol, že povinná mala možnosť pred uzavretím zmluvy oboznámiť sa s jej obsahom a jednotlivými zmluvnými podmienkami, ktoré sú v zmluve o úvere uvedené jasne, zrozumiteľne a určito. Oprávnený v súlade s ust. § 243f ods. 1 Exekučného poriadku doplnil návrh na vykonanie exekúcie o skutočnosti špecifikované v ust. § 39 ods. 4 Exekučného poriadku v stanovenej lehote. Záverom žiadal, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdiť.

6. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie napadnutým uznesením zastavil exekúciu v zmysle § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku. V predmetnom konaní je exekučným titulom rozhodcovský

rozsudok sp. zn. SR 02305/12 vydaný na základe zmluvy o úvere č. 404400154 zo dňa 12.02.2010 a oprávnený s povinnou si zabezpečili tento záväzkový vzťah zmenkou vystavenou povinnou ako dlžníkom.

7. Podľa § 243h ods. 1 č. 233/2005 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len „Exekučný poriadok“), ak tento zákon v § 243i až 243k neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017. Pravidlá pre pridelovanie vecí exekútorom podľa § 55 ods. 4 a 5 sa použijú len s ohľadom na veci pridelené podľa predpisov účinných po 1. apríli 2017.

8. Podľa § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku, exekúciu môže súd zastaviť rozhodnutie, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie, bolo vydané v konaní, v ktorom sa uplatňoval nárok zo zmenky a vyšlo najavo, že vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou a nebolo prihladené na

1. neprijateľné zmluvné podmienky,
2. obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky, alebo
3. rozpor s dobrými mravmi alebo so zákonom.

4. Podľa § 57 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.03.2017, exekúciu môže súd zastaviť aj vtedy, ak to vyplýva z ustanovení tohto alebo osobitného zákona.

5. Dňa 23.12.2015 nadobudol účinnosť zákon č. 438/2015 Z.z., ktorým došlo k novelizácii Exekučného poriadku, okrem iného doplnením ustanovení § 39 ods.4, § 57 ods. 1 písm. m) a tiež § 243f, ktorý predstavuje prechodné ustanovenia k úpravám účinným dňom vyhlásenia vyššie citovanej novely. V zmysle citovaných ustanovení bola oprávnenému uložená povinnosť doplniť návrh na vykonanie exekúcie podľa § 39 ods. 4 EP do 30 dní odo dňa účinnosti tohto zákona (teda vyššie citovanej novely) v exekučných konaniach, ktoré sa začali pred účinnosťou tohto zákona a v ktorých sa odo dňa účinnosti tohto zákona vyžadujú pri podaní návrhu na vykonanie exekúcie náležitosti podľa § 39 ods. 4 EP. Citované ust. § 39 ods. 4 EP touto povinnosťou teda zaťažuje oprávneného v tých konaniach, ktoré sú vykonávané na podklade exekučného titulu, ktorým sa priznal nárok zo zmenky proti povinnému, ktorý je fyzickou osobou.

6. Podľa § 39 ods. 4 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.03.2017, v návrhu na vykonanie exekúcie na podklade rozhodnutia, ktorým sa priznal nárok zo zmenky proti povinnému, ktorý je fyzickou osobou oprávnený opísať aj rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu s povinným. Skutočnosti podľa prvej vety je povinný opísať aj oprávnený, ktorý svoje právo preukazuje nepretržitým radom indosamentov. K návrhu na vykonanie exekúcie sa pripoja dôkazy, ktoré tieto skutočnosti osvedčujú.

7. Podľa § 243f ods. 1 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.3.2017, v exekučných konaniach, ktoré sa začali pred účinnosťou tohto zákona a v ktorých sa odo dňa účinnosti tohto zákona vyžadujú pri podaní návrhu na vykonanie exekúcie náležitosti podľa § 39 ods. 4 je oprávnený povinný doplniť návrh na vykonanie exekúcie podľa § 39 ods. 4 do 30 dní odo dňa účinnosti tohto zákona.

8. Podľa § 243f ods. 4 Exekučného poriadku, ak sa v konaniach podľa ods. 1 nepreukáže opak, platí, že sú tu dôvody na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. m).

9. Podľa § 243f ods. 6 Exekučného poriadku, ak oprávnený návrh na vykonanie exekúcie doplní v lehote podľa ods. 1, súd preskúma, či je daný dôvod na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. m), a ak exekúciu nezastaví, rozhodne o pokračovaní exekúcie.

10. Podľa čl. 6 Smernice rady EÚ č. 93/13 EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok. Podľa prílohy smernice 93/13/EHS ods.1 písm. q), neposkytnúť spotrebiteľovi právo alebo mu brániť v uplatňovaní práva podať žalobu alebo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzovať prístup k dôkazom alebo ukladať

mu povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, malo spočívať na inej zmluvnej strane.

9. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci a z takto zisteného skutkového stavu vyvodil aj správny právny záver, a svoje rozhodnutie správne odôvodnil. Stotožnil sa s názorom súdu prvej inštancie, ktorý dospel k záveru, že oprávnený a povinná si svoj záväzkový vzťah zabezpečili zmenkou vystavenou povinnou ako dlžníkom, ktorá zmenka je v rozpore so zákonom a podľa ust. § 39 Občianskeho zákonníka je absolútne neplatná. Súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru, že zmluvné dojednanie o vyplnení zmenky za stavu, že ide o spotrebiteľský vzťah, nebolo individuálne dojednané a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov v neprospech spotrebiteľa, a preto je neprijateľné a tým neplatné podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

11. Odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie správne postupoval v zmysle §243f ods. 6 Exekučného poriadku. Súd bol povinný a zároveň oprávnený doplnený návrh na vykonanie exekúcie podľa § 243e Exekučného poriadku opätovne preskúmať, t. j. či spĺňa všetky zákonom požadované náležitosti (najmä vo vzťahu k novému ust. § 39 ods. 4 EP). V tomto prípade je bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno na strane oprávneného, ktorý je povinný náležite odôvodniť a aj preukázať, že nie sú dané dôvody na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku. Preskúmaním doplneného návrhu na vykonanie exekúcie je zrejmé, že vzhľadom na to, že je exekučným titulom rozhodnutie, v ktorom sa uplatňoval nárok zo zmenky, je tu dôvod pre zastavenie exekúcie v zmysle § 57 ods. 1 písm. m). Rozhodcovský súd neprihliadal na neprijateľnosť zmluvných podmienok obsiahnutých v spotrebiteľskej zmluve, alebo rozpor spotrebiteľskej zmluvy so zákonom alebo s dobrými mravmi, preto bol súd povinný exekúciu zastaviť.

12. Pokiaľ súd zastavuje exekúciu z niektorého z dôvodov uvedených v § 57 Exekučného poriadku, môže tak urobiť na návrh alebo bez návrhu (§ 58 ods. 1). V tejto súvislosti odvolací súd tiež poukazuje na Uznesenie Ústavného súdu SR sp.zn. IV. ÚS 452/2011 zo dňa 20.10.2011, v ktorom je uvedené okrem iného aj „že v zmysle ust. § 58 ods. 1 EP exekúciu možno zastaviť na návrh aj bez návrhu, pričom dôvody, na základe ktorých všeobecný súd obligatórne zastaví exekúciu sú uvedené v § 57 EP. Všeobecný súd rozhodne o zastavení exekúcie kedykoľvek v priebehu konania, len čo zistí, že sú dané dôvody na ukončenie núteného vymáhania pohľadávky. To znamená, že všeobecný súd je povinný v priebehu celého konania ex offio skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania.“

13. Reagujúc na námietky oprávneného v odvolaní, že konal v dobrej viere, že záväzkový vzťah medzi ním a povinnou nie je spotrebiteľským, odvolací súd uvádza, že súhlasí so záverom súdu prvej inštancie, že ide o záväzkový vzťah spotrebiteľský. Zmluva o úvere uzavretá medzi oprávneným ako veriteľom a povinnou ako dlžníkom je zmluvou o spotrebiteľskom úvere, pretože sú naplnené zákonné znaky spotrebiteľského úveru vyplývajúce z ustanovenia § 1 ods. 2 a 3 a § 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v rozhodnom čase, ako aj ďalšie predpoklady vyžadované touto osobitnou právnou normou na to, aby sa vzťah medzi veriteľom a dlžníkom podriadil právnemu režimu tohto zákona. Námietku oprávneného o tom, že povinná v zmluve o úvere označila, že jej je úver poskytnutý na výkon povolania, čo vylučuje v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch jej postavenie ako spotrebiteľa, odvolací súd nepovažoval za dôvodnú. Vopred dodávateľom naformulované vyhlásenie o poskytnutí finančných prostriedkov na účel „výkonu povolania“, považoval odvolací súd za formalistický pokus vylúčiť tento záväzkovo-právny vzťah spod pôsobnosti zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Odvolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že zmluvu o úvere uzatvárala povinná ako fyzická osoba, pričom nebolo preukázané, že povinná čerpala úver na výkon povolania. Z uvedeného je zrejmé, že vzťah medzi oprávneným a povinnou je vzťahom spotrebiteľským v zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka.

14. Odvolací súd záverom dodáva, že oprávnený, ktorý je povinný náležite odôvodniť a aj preukázať, že nie sú dané dôvody na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku, bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno v danej veci neuniesol.

15. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

16. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).